

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Silander, Tiina; Rautiainen, Matti; Kostiainen, Emma; Tarnanen, Mirja

Title: Kypärä päähän ja kouluun

Year: 2015

Version:

Please cite the original version:

Silander, T., Rautiainen, M., Kostiainen, E., & Tarnanen, M. (2015, 17.06.2015).
Kypärä päähän ja kouluun. Tiedeblogi.
[https://www.jyu.fi/blogit/tiedeblogi/blogit/tiedeblogi/aiemmat-
blogikirjoitukset/okljohtokvartetti](https://www.jyu.fi/blogit/tiedeblogi/blogit/tiedeblogi/aiemmat-blogikirjoitukset/okljohtokvartetti)

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Kypärä päähän ja kouluun

Otsikko tuonee mieleen kuvan lapsesta ajamassa polkupyörällä kouluun. Kypärä yhdistyy turvallisuuteen ja suojautumiseen, ainakin toistaiseksi, mutta tulevaisuudessa voi olla toisin. Kypärän tehtävä voi muuttua radikaalisti. Kypärä voi jopa merkitä mahdollisuutta luoda tieteiskirjallisuuden utopia, uhkakuva tai mahdollisuus toteen. Se voi merkitä nykyisen koulun loppua. Eikä aika välttämättä ole kaukana.

Viimeisen vuoden aikana virtuaalikypärä on sanamukaisesti keikkunut mediassa ja myös keikuttanut ihmisiä koetilaisuuksissa. Vaikka kokemusta kypärästä ei olisikaan, jokainen voi kuvitella, mitä kypärä voi mahdollistaa – saman päivän aikana Pariisiin Louvre, hetki Himalajan juurella ja illaksi U2:n keikalle New Yorkiin. Kun näkö ja kuulo saa rinnalleen tuntoaistin, virtuaalielämä lähenee oikeaa.

Virtuaalikypäristä puhuttiin paljon jo 1970-luvulla, kun me kirjoittajat olimme lapsia ja leikimme avaruusasema Alfaa. Kyse oli kuitenkin puhtaasta kuvittelusta, jonka ympärille oli helppo visioida yhtä ja toista hauskuutta – puunkarahka lasermiekkana ja pahvilaatikko kypäränä. Nyt todellinen laite on lähempänä kuin koskaan. Odotamme aikaa, jolloin kypärä on saatavilla suhteellisen edullisesti lähitavaratalosta, kuten 3D-printterit ovat jo nyt. Tablettitietokone tulee näyttämään kypärän rinnalla vanhanaikaiselta kuin lankapuhelin numerokiekolla.

Koulutuksella on ollut tapana seurata teknistä kehitystä marginaalista. Mukaan lähdetään siinä vaiheessa, kun tuotteesta on tullut massakulutusväline, ja monesti vähän hätäisesti, koska mukana on oltava. Ajatellaan, että välineet ovat ratkaisu muutokseen. Maassamme roikkuukin lukuisia älytauluja oppilaitosten seinillä valkokankaan roolissa. Halvempaa, joskaan ei yhtä trendikästä, olisi ollut vaihtaa kangas. Mikäli koulu ottaa rengin aseman, voi se lähinnä piipittää vastaan tai omaksua iloisesti kulloisetkin uudet tuulet. Ratkaistavaksi jää yleensä vain ”mitä minä tällä teen?”

Koulun tulee olla eturintamassa teknologian kehittämisessä ja hyödyntämisessä, erityisesti siinä vaiheessa, kun tulevat läpimurrot ovat vasta kokeiluvaiheessa. Jos tulevaisuutta halutaan rakentaa yhdessä, nuorten tulisi olla mukana suunnittelemassa maailmaa, josta pääosin vasta unelmoimme, eikä vasta silloin, kun tuote on massakulutuksessa.

Yksi suomalaisen koulutuksen perusongelmista on vähäinen yhteistyö ja ratkaisukeskeisten uutta luovien prosessien puute sekä asiantuntemuksen kapeutuminen. Kukin katsoo omaa sektoriaan eikä uutta tulevaisuutta. Muutos voi tapahtua luopumalla tavastamme katsoa asioita sektoreittain. Esimerkiksi opettajankoulutuksessa tulevaisuutta tehdään yhteisöllisesti kaatamalla oppiainerajat ja ratkaisemalla ongelmia monitieteisesti. Samalla voimme luopua siitä, ettei lapsia ja nuoria voi ottaa vakavasti mukaan uuden luomiseen.

Marsiin suunnitellaan ensimmäisiä siirtokuntia vajaan kahdenkymmenen vuoden päähän. Millaisia kouluja siirtokuntiin ”rakennetaan”? Ajatellaan isosti ja kokeillaan rohkeasti.

Opettajankoulutuksen johtokvartetti – Tiina Silander, Matti Rautiainen, Emma Kostiainen ja Mirja Tarnanen